

הלכות הדרף היומי

מסכת גדרים

תוכן

- א. הנודר מן הירק ... בדלועין ... אוסר ... באומר ירקי קדירה עלי ... באומר ירק המתבשל בקדירה עלי ... כל מילתא דמימליך שליחא עלה מיניה הוא.....1
- ב. השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו שליח מעל.....2
- ג. הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובעופות ומותר בבשר דגים וחגבים ... דעביד שליחא דמימליך עליה בשר דגים נמי עביד שליחא דאי לא משכח בישראל מימליך עליה.....4
- ד. כגון שהקזו דם דלא אכיל דגים.....4
- ה. הקזו דם לא יאכל לא חלב ולא גבינה ולא ביצים ולא שחליים ולא עופות ולא בשר מליח 5

דף נד.

א. הנודר מן הירק ... בדלועין ... אוסר ... באומר ירקי קדירה עלי ... באומר ירק המתבשל בקדירה עלי ... כל מילתא דמימליך שליחא עלה מיניה הוא

אומר¹ קונם ירק עלי אינו אסור אלא בנאכלין חיים, ולא אותם שאין נאכלים רק ע"י כבישה או בישול.

ואם אמר ירק קדירה עלי, אסור גם בחי וגם באותם ירקות שאכילתם הוא רק ע"י כבישה² בכלי, שזה שאמר קדירה מורה גם על אותם הנכנסים בקדירה, אולם באותם שרק ע"י בישול נאכלים מותר בהם. וי"א שמותר לאכול ירק חי³.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד ריו ד

² ט"ז ג

³ ש"ך שם ו

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

ובשני המקרים הנזכרים, כלומר באותם הנאכלים חיים או כבושים אסור בהם אף כשיבשלם⁴, וכן באומר סתם ירק שאסור בירק הנאכל חי אסור בהם גם כשכבשן או בישלם.

ואם אמר ירק המתבשל בקדירה עלי. אינו אסור אלא במתבשל בה. בין שהוא מין ירק הנאכל גם חי או כבוש ובין שאינו נאכל רק ע"י בישול.

וכשאמר ירק המתבשל בקדירה עלי אסור בכל המתבשל בה אף בדילועין, שכל דבר שהשליח נמלך עליו יש להסתפק שהוא בכלל המין ההוא. שהרי אם אמר אדם לשלוחו קח לי ירק ואינו מוצא אלא דילועים, הוא בא ונמלך במשלחו אם תרצה דילועים, ואם כן רואים שדרך לקרות גם הדילועין ירק, אבל אם נדר מהדילועין מותר בירק.

הנודר⁵ מן הירק אסור אפילו ביבש⁶, מאחר שאין לו גורן כולם סתם ירק מקרי⁷. ומותר בפולין יבישים מאחר שיש לו גורן, כלומר שאוספין מהן הרבה בגורן והרי הוא כדגן ובטל מהם שם ירק אבל אותן שאין להם גורן שאוכלים אותן מעט מעט ביבשותם גם יבש נקרא ירק שאין להם שם אחר.

ב. השליח שעשה שליחותו בעל הבית מעל לא עשה שליחותו מעל

כבר התבאר במסכת חגיגה י: שאף⁸ שבכל התורה כולה אין שליח לדבר עבירה "דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין" למדו חז"ל שבמעילה יש שליח לדבר עבירה⁹. ולפיכך מי ששגג ולקח הקדש או מעות הקדש ונתנו

⁴ ש"ך שם ו

⁵ שו"ע ונו"כ שם ה

⁶ וכתב רבינו הב"י בשו"ע סעי' ו' הנודר מהירק נסתפק בירושלמי אם הוא אסור בקולקום עכ"ל ואני תמה דלמה הזכיר רק קולקום והרי בכמה דברים נסתפק וז"ל הירושלמי שם הנודר מן הירק מהו שיהא מותר במיני אפומלייא כגון נבעה ומסרולא ופלוליא וקלוקסא ע"ש ואולי רבינו הב"י לא ידע מה המה מינים אלו וקולקום ידע דהערוך פ"י שהוא מין לוף ויש בו הרבה גרגרין וראיה לזה שהערוך עצמו בערך פלוליא הביא זה הירושלמי וכתב שאינו יודע מה המה ע"ש ובוזה שכתב שהירושלמי מסתפק בזה אף שאח"כ אומר הירושלמי ר' יצחק וריב"ל תרויהון אמרין קולקום כירק למעשרות ולשביעית אך לנדרים מיבעיא. ערוך השולחן שם סעיף

כה

⁷ ט"ז שם ה

⁸ רמב"ם הלכות מעילה פרק ז הלכה א

⁹ וא"ת כיון דמעילה לא שייכא אלא בשוגג איך שייך דברי הרב וכו' כבר תירצו התוס' שם דאפילו נזכר השליח דהו"ל מויד אפ"ה בעה"ב מעל. מעשה רוקח שם ועיין בתקנת עזרא שם שכתב "מבואר דס"ל להתוס' "

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

לשליח להוציאו בתורת חולין, אם עשה השליח שליחותו המשלח הוא שמעל, ואם לא עשה שליחותו אלא עשה השליח מדעת עצמו השליח הוא שמעל.

כיצד בעל הבית שאמר לשלוחו תן מאותו בשר לאורחין הלך ונתן להן ככר, או שאמר לו תן להן ככר ונתן להן בשר, אמר לשלוחו הבא לי מעות להוציאם ולקנות חולין¹⁰ מן החלון והביא לו מן הארון, או שאמר לו הבא מן הארון והביא לו מן החלון, השליח מעל, וכן כל כיוצא בזה, הלך השליח והביא מן החלון כמו שאמר לו אף על פי שאמר השולח לא היה בלבי שיביא אלא מן הארון בעל הבית מעל, שהרי עשה שליחות מאמרו ודברים שבלב אינן דברים.

יש מהראשונים שנסתפקו באומר לשליח הושט ירך לכד של שמן ותהנה מן הסיכה, או שב על עורות של הקדש או התחמם בגיזי עולה, והשליח לא ידעשדהם של הקדש, שמכיון שלא עשאו שליח אלא מן ההנאה, האם יתחייב המשלח, או שמא זה נהנה וזה מתחייב לא אמרינן¹¹.

דף נד:

דבשליח שונג גם בכל התורה כולה יש שליח לדבר עבירה וחייב המשלח, אך יש חולקין ע"ז וס"ל דבכל התורה כולה גם כשהשליח שונג אין שלד"ע ופטור המשלח, והטורי אבן בחגיגה (דף י"ד) הביא ראיה דבכל התורה גם כשהשליח שונג אין שלד"ע, דהרי לכאורה קשה איך ילפינן מעילה מתרומה דישלד"ע במעילה, הא בתרומה גופא אם עשה שליח לתרום בעבירה כגון להקדים תרומה לביכורים או לתרום מן הרע על היפה אין שלד"ע ואין תרומת השליח תרומה כלל, כמוש"כ התוס' בב"מ (דף י"א ע"ב) גבי כהן שא"ל לישראל צא וקדש לי אשה גרושה דלמ"ד בהא אשלד"ע משום דאי בעי לא עביד אין הקדושין חלין כלל, וא"כ איך יליף מעילה מתרומה דיש במעילה שלד"ע כיון דבתרומה גופא אשלד"ע, והשתא אי אמרת בשלמא דבמעילה לא משכח"ל שליחות כלל דאפי' אם השליח שונג אין שלד"ע בכל התורה ובתרומה, שפיר כיון דמעילה ילפינן לענין כמה דברים מתרומה מג"ש זו דהשתא חטא, ואין ג"ש למחצה ע"כ ילפינן מעילה מתרומה גם לענין זה דבמעילה יש שליח לד"ע דגוה"כ הוא, אבל אי אמרת דגבי מעילה משכח"ל שליחות בתרי גוונא היינו דבשגגת השליח והמשלח גם בכהת"ו יש שלד"ע, אלא דמהג"ש דאפי' אם השליח מזיד נמי יש שליח, א"כ קשה כיון דג"ש זו לאו לשליחות לחוד אתי אלא משום דאין ג"ש למחצה ילפינן דאפי' אם השליח מזיד יש שליח, א"כ מג"ל הא ניליף אדרבה מתרומה איפכא, דמה תרומה באין עבירה אי נמי בעבירה אלא שהשליח שונג יש שליח דלא שייך לומר דברי הרב וד"ה דמ"ש לסברת התוס' ה"נ במעילה בשגגת השליח יש שליח כמו גבי תרומה, אבל אם השליח מזיד אין שליח, דהשתא הוה דומיא דתרומה לגמרי, אבל אי ילפת דאם השליח מזיד נמי יש שליח הא ודאי לא הוה דומיא דתרומה דילפת מניה, אלא ע"כ ש"מ דבתרומה ובכהת"ו אשלד"ע אפי' אם השליח שונג נמי, א"כ במעילה לעולם לא משכחת שליחות אפי' בשגגת שליח, והשתא אי גמרינן שליחות במעילה מתרומה ע"כ ליש שליחות נגמור מינה דישלד"ע, דאם נילף בתרומה לאידך גיסא דאין שלד"ע הרי לא משכח"ל שליחות במעילה כלל, וכיון דקיי"ל אין ג"ש למחצה ע"כ ליש שליח במעילה אתיא ג"ש.

¹⁰ עיין אבן האזל שבהכי מיירי דאל"ה שסתם אמר לו הבא לי בשר מן החלון כיון שהשליח לא הוציאו אלא רק הביא אין בכך מעילה.

¹¹ תוד"ה ששלא קידושין דף מג ועיין בתוד"ה אכילתו מעילה יש מובא במשנה למלך כאן.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת נדרים

ג. הנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים ובקנה ובכבד ובלב ובעופות ומותר בבשר דגים וחגבים... דעביד שליחא דמימליך עליה בשר דגים נמי עביד שליחא דאי לא משכח בישרא מימליך עליה

מקום¹² שדרכם¹³ אם ישלח אדם שליח לקנות לו בשר והלך ולא מצא, ובא ואומר לא מצאתי אלא דגים, אם נשבע או נדר במקום הזה מן הבשר נאסר אף בבשר דגים, שמכך שהשליח בא להתייעץ אם נחשב גם זה כבשר שמע מינה שבמקום זה בשר דגים בכלל סתם בשר הוא, וכן כל כיוצא בזה.

ובכל מקום הנודר מהבשר אסור אף בבשר עופות ובקרבים ובראש וברגלים בקנה ובלב, ומותר בחגבים שאינם נקראים בשר כלל.

ואם מראים הדברים בעת שנדר שלא נתכוין אלא בבשר בהמה בלבד, אינו אסור אלא בבשר בהמה, ומותר בבשר עופות ובבשר דגים, ואפי' במקום שהשליח נמלך עליהם. לפיכך מי שנודר¹⁴ שלא יקנה לשבת אלא חצי חתיכה בשר, נראין הדברים שלא נתכוין אלא לבשר בהמה הנמכר בחתיכה, אבל בעופות מותר.

ואפילו אם לא היו מראין הדברים בעת שנדר אלא שאח"כ אמר כוונתי לבשר בהמה, מותר בעופות ע"ש. אולם אם אמר להיפך שכוונתו בסתם בשר היתה לעופות הרי זה ספק¹⁵.

הנודר מן הבשר י"א¹⁶ שמותר בגידין, וי"א¹⁷ שאסור בגידים הרכים הנאכלים¹⁸ שהם טפלים לבשר¹⁹, מן הגידין מותר בבשר, דשני מינין הן.

ד. נגזן שהקיז דם דלא אכיל דגים

¹² שו"ע ונו"כ שם ח

¹³ דבימי הגמ' היו נמלכין בכ"מ משא"כ עכשיו דאין נמלכין בכ"מ וכ"כ הטור משא"כ בעופות דעדיין נמלכין

בכ"מ דלא כהר"נ שתמה על הרמב"ם. ביאור הגר"א שם יא

¹⁴ בתשוב' מבי"ט ח"ב סימן רנ"ח דף קי"ט ע"ג מובא בש"ך י

¹⁵ פ"ת שם ב מתשובת חות יאיר סימן ט"ו

¹⁶ לבוש שם ה וכן הלשון בשו"ע

¹⁷ ש"ך שם ט וכתב על דברי הלבוש והגירסא בשו"ע שמעות הם, וכ"כ בפשיטות בערוה"ש שם כד

¹⁸ עיין אמרי ברוך

¹⁹ ירושלמי דהנודר מן העיקר אסור בטפילה. באר הגולה שם טו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

אם נדר מבשר סתם ביום ראשון של הקזה אין דגים בכלל הנדר שבלאו הכי אין אוכל אותם ולא הוצרך לידור נדר, אך עופות הרי הם בכלל הנדר²⁰.

ה. הקיז דם לא יאכל לא חלב ולא גבינה ולא ביצים ולא שחליים ולא עופות ולא בשר מליח

העולם נהגו לאכול ביצים תיכף אחר ההקזה. ואפשר שהקזה של זמן הגמ' היתה קשה יותר, שהיו מקיזים דם הרבה²¹.

---

²⁰ ואע"ג שעופות צלויים למ"ז או לש"ך בנקה"כ מבושלים וקשים קשים אחרי הקזה כיון שאפשר שום אכילה בעופות חל עליהו הנדר ואוסרים בכל גווני. כמבואר במ"ז שם ז
²¹ Y"z ao u